

Romeinen – hoofdstuk 4

*Vertaling Bible Commentary van Andrew Wommack
Wiebrig Calderhead, 2008*

(Om in Word naar een eindnoot te springen: plaats de cursor bij de eindnootverwijzing, kies Beeld (menubalk) – voetnoten. Om terug te gaan naar de tekst: zet de cursor in de eindnoot, klik rechts, kies "Ga naar eindnoot")

Hoofdstuk 4

1 Wat zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze voorvader naar het vlees, verkregen heeft?

Opmerking 1 bij Romeinen 4:1: De vraag is: welk nut hadden de werken van Abraham? Paulus beantwoordt deze vraag op een indirecte manier. Hij zegt waar de werken van Abraham niet goed voor waren. Ze waren niet goed genoeg om hem gerechtvaardigd te maken voor het aangezicht van God, want dat kwam door geloof. Hij toont aan dat Abraham door zijn werken of inspanningen niets verdiende bij God. Meer dan dertien jaar voordat Abraham zich liet besnijden, waarvan de Joden volhielden dat dit noodzakelijk was om recht voor God te kunnen staan, was hij al gerechtvaardigd door geloof (verzen 10-11).

2 Want indien Abraham uit werken gerechtvaardigd is, dan heeft hij roem, maar niet bij God.

Opmerking 2 bij Romeinen 4:2: Wij zullen alleen maar kunnen roemen in onze eigen goede werken als we onszelf met andere mensen vergelijken (2 Kor. 10:12)¹. In het aangezicht van God kan niemand zich echter op iets beroemen. We derven allemaal de heerlijkheid van God (zie opmerkingen 5 en 6 bij Rom. 3:23)².

3 Want wat zegt het schriftwoord? Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend.

Opmerking 3 bij Romeinen 4:3: Paulus laat hier een geïnspireerde openbaring zien van teksten uit het Oude Testament. Alle vrome Joden kenden de geschiedenis van Abraham, maar zij hadden deze eenvoudige waarheid, die Paulus hier naar voren brengt, over het hoofd gezien. In Genesis 15:6 zegt de Schrift duidelijk dat Abraham God geloofde en God rekende het geloof van Abraham tot gerechtigheid. Duidelijker kan het niet gezegd worden. Verderop in ditzelfde hoofdstuk 4 verwijst Paulus naar het tijdsverloop (meer dan dertien jaar) tussen de tijd dat de Schrift zegt dat het Abraham tot gerechtigheid werd gerekend en de tijd dat hij besneden werd, als verder bewijs dat er gerechtigheid aan Abraham was gegeven voordat hij de rechtvaardige daden van de wet uitvoerde.

Opmerking 4 bij Romeinen 4:3: Paulus had in hoofdstuk 3 een aantal radicale uitspraken gedaan (zie opmerking 4 bij Rom. 3:19³ en opmerking 1 bij Rom. 3:21)⁴. Het was moeilijk voor de Joden om dit te incasseren. Nu gaat hij terug naar de tekst van het Oude Testament en naar de stichter van de Joodse natie

om zijn beweringen te bewijzen. Heel bekwaam gebruikt hij juist die teksten die ze niet hadden begrepen om zijn evangelie van genade te bewijzen. Hij haalt ook David aan om twee van de meest geëerde mannen uit het Oude Testament te gebruiken als voorbeelden van redding uit genade door geloof.

Opmerking 5 bij Romeinen 4:3: In Hebrëen 11:6 staat: “Maar zonder geloof is het onmogelijk om Hem te behagen.” Het geloof van Abraham was welgevallig voor God. De Heer beloofde Abraham dat zijn zaad net zo ontelbaar zou zijn als de sterren aan de hemel en het zand aan de oever van de zee,⁵ en Abraham geloofde God. Dit gaf God zoveel voldoening dat Hij Abraham gerechtigheid toerekende, zelfs al had Abraham nog niet het ritueel van de besnijdenis vervuld en leidde hij geen bijzonder heilig leven.

Volgens Leviticus 18:9 was het voor een man een gruwel om te trouwen met een halfzuster (Lev. 18:26)⁶. Sara, de vrouw van Abraham, was zijn halfzuster (Gen. 20:12)⁷. Daarom kon het huwelijk van Abraham met Sara God niet welgevallig zijn. Abraham had ook gelogen over het feit dat Sara zijn vrouw was, om zijn eigen hachje te redden. Hij liet zonder enig bezwaar toe dat een andere man overspel pleegde met zijn vrouw. Meteen na de gebeurtenis, waar de Heer het geloof van Abraham tot gerechtigheid rekende (Gen. 15:6)⁸, probeerde Abraham de wil van God op natuurlijke wijze tot stand te brengen met Hagar (Gen. 16)⁹ en daarna herhaalde hij zijn verschrikkelijke zonde met Sara weer (Gen. 20)¹⁰.

Iedereen die aandachtig kijkt naar het leven van Abraham en de gunst die hij bij God vond, moet wel tot de conclusie komen dat het het geloof van Abraham was wat welgevallig was voor God. Evenzo is het bij ons. Het enige wat we kunnen doen om God te behagen is ons geloof te stellen in Jezus als onze Verlosser.

Opmerking 6 bij Romeinen 4:3: Het Griekse woord dat hier is vertaald met “gerekend tot” is “logizomai” wat betekent: “inventariseren, een schatting maken”. Het is een rekenkundige term die “in het grootboek opnemen” betekent. Ditzelfde woord wordt elf keer in dit hoofdstuk gebruikt in de vormen toegerekend, toerekenen en toerekent (Rom. 4:3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 22, 23, 24).

4 Nu wordt hem die werkt, het loon niet toegerekend uit genade, maar krachtens verplichting.

Opmerking 7 bij Romeinen 4:4: Paulus zegt dat als iemand door werken gered kon worden, God hem redding zou verschaffen als betaling aan hem en natuurlijk slaat dit nergens op. God heeft geen verplichting of schuld bij wie dan ook. Vertrouwen in onze eigen werken doet genade teniet en evenzo maakt geloof in Gods genade geloof in onze eigen inspanningen nutteloos. In Romeinen 11:6 herhaalt Paulus dit weer: “Indien het nu door genade is, dan is het niet meer uit werken; anders is de genade geen genade meer.”

5 Hem echter, die niet werkt, maar zijn geloof vestigt op Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid,

Opmerking 8 bij Romeinen 4:5: Wat een verklaring! Paulus had de valse leerstelling dat rechtvaardige daden iemand rechtvaardig konden maken tegengesproken. Nu laat hij de bom vallen dat God de goddelozen rechtvaardigt!

We mogen op grond van de context eraan toevoegen dat dit de enige soort persoon is die door God gerechtvaardigd wordt, omdat Hij geen enkele andere soort mensen heeft die Hij kan rechtvaardigen. We hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid van God (zie nogmaals opmerkingen 5 en 6 bij Rom. 3:23). Dit vers zou voor altijd elk waanidee moeten verdrijven dat je de gunst van God zou kunnen verdienen door je prestatie.

Opmerking 9 bij Romeinen 4:5: Geloof in de verzoening van Jezus geeft ons rechtvaardigheid. Onze daden geven ons geen rechtvaardigheid. Waarachtig geloof zal echter wel daden voortbrengen (Jak. 2:17)¹¹ en deze daden, of het gebrek daaraan, kunnen door andere mensen worden gebruikt om te bepalen hoe dicht wij staan bij de Heer (1 Joh. 3:7-10)¹². Hoewel onze daden een indicatie zijn van ons innerlijk geloof, kunnen ze verkeerd worden opgevat en daarom moet ieder oordeel dat op grond van onze daden wordt gemaakt alleen dienen voor het doel om te onderscheiden en niet voor veroordeling (zie opmerking 46 bij Matt. 7:1)¹³.

6 gelijk ook David de mens zalig spreekt, aan wie God gerechtigheid toerekent zonder werken:

Opmerking 10 bij Romeinen 4:6: Koning David (zie opmerking 8 bij Hand. 13:22)¹⁴ leefde onder de wet van het oude verbond (zie nogmaals opmerking 3 bij Rom. 3:19). Deze tekst, die Paulus aanhaalt uit Psalm 32,¹⁵ evenals datgene wat David in Psalm 51¹⁶ schreef toen hij berouw had over zijn zonden tegen Uria en Batseba, toont aan dat David een enorme openbaring had van de redding uit genade door geloof die met de Messias zou komen.

7 Zalig zij, wier ongerechtigheden vergeven en wier zonden bedekt zijn.

8 Zalig de man, wiens zonde de Here geenszins zal toerekenen.

Opmerking 11 bij Romeinen 4:8: Het Griekse woord dat in dit vers is vertaald met “geenszins” is een nadrukkelijke ontkenning en het betekent “nooit”. Dit is de meest krachtige taal om aan te geven dat bij degenen die vergeving hebben ontvangen hun zonden nooit tegen hen gebruikt zullen worden. Paulus zei niet alleen maar “niet”, maar “geenszins” wat inhoudt dat zelfs toekomstige zonden eens en voor altijd zijn vergeven door het offer van Jezus (Heb. 10:10, 14)¹⁷.

De meeste Christenen hebben het idee dat de zonden die zij hebben begaan voordat zij hun geloof in Christus beleden bij hun redding vergeven zijn, maar dat iedere zonde die zij na die tijd hebben begaan niet vergeven zijn totdat ze er berouw van hebben en er vergeving voor hebben gevraagd. Dat is niet het geval.

Al onze zonden, die van het verleden, de huidige en toekomstige zonden, zijn ons vergeven door het ene offer van Jezus. Als God geen toekomstige zonden kan vergeven, dan zou niemand van ons gered kunnen worden, omdat Jezus slechts eenmaal stierf, bijna 2.000 jaar geleden, voordat we ook maar enige zonde hadden begaan. Al onze zonden zijn vergeven.

Waarom staat er dan in 1 Joh. 1:9: “Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid.”? Dit gaat niet over de eeuwige redding van onze geest, maar de redding van onze zielen (Jak. 1:21; 1 Pet. 1:9)¹⁸. Onze geest is bij onze

redding wedergeboren en de zonde zal nooit worden toegerekend aan onze wedergeboren geest. De geest is voor altijd geheiligd en volmaakt (Heb. 10:10, 14; 12:23) en kan niet zondigen (1 Joh. 3:9)¹⁹.

We zijn echter nog steeds in het proces om onze zielen te redden (Jak. 1:21; 1 Pet. 1:9)²⁰. Als we zondigen heeft de duivel een wettelijk recht om zijn vormen van dood in het gebied van onze ziel te brengen (Rom. 6:16)²¹. Hoe krijgen we de duivel eruit wanneer hij eenmaal is binnengekomen? We belijden het en God brengt de vergeving, die al een werkelijkheid is in onze wedergeboren geest, in het gebied van de ziel en de duivel heeft geen recht meer om te blijven.

Als we iedere zonde moesten belijden die we na onze wedergeboorte hebben begaan om onze redding te kunnen behouden, dan zou niemand er ooit toe in staat zijn. Want wat als we één zonde vergeten te belijden? Dat legt de last van redding op ons terug.

We moeten onthouden dat God Geest is (Joh. 4:24)²² en we moeten Hem aanbidden door onze wedergeboren geest. Daarom zijn we werkelijk gezegend omdat God geen enkele zonde toerekent aan onze geest. Onze geest is rein en puur (Ef. 4:24; Heb. 12:23; 1 Joh. 4:17)²³ en zal niet veranderen vanwege ons gedrag.

9 Geldt deze zaligspreking dan de besnedene of ook de onbesnedene? Wij zeggen immers: Het geloof werd Abraham tot gerechtigheid gerekend.

Opmerking 1 bij Rom. 4:9: Paulus had al eerder in dit hoofdstuk aangetoond dat het het geloof van Abraham was wat hem recht deed staan voor God (vers 3) en daarna gebruikte hij een citaat van David om redding uit genade door geloof te bewijzen (vers 6). Nu keert hij terug naar het verhaal van Abraham en gebruikt juist die daad die volgens de wettische Joden nagekomen moest worden (nl. de besnijdenis) om nader te verklaren dat redding komt uit genade door geloof.

10 Hoe werd het hem dan toegerekend? Was hij toen besneden of onbesneden? Niet besneden, maar onbesneden.

Opmerking 2 bij Romeinen 4:10: De periode tussen de tijd dat God Abrahams geloof tot gerechtigheid rekende en de tijd dat Abraham werd besneden was meer dan dertien jaar. Dit kan op de volgende manier worden berekend: De gebeurtenis waar God Abraham rechtvaardig achtte wordt beschreven in Genesis 15:6, wat nog voor de geboorte van Ismaël was (Gen. 16:15). Abraham besneed Ismaël op dezelfde dag dat hij besneden werd (Gen. 17:26), wat volgens Genesis 17:25 gebeurde toen Ismaël dertien jaar oud was. Daarom was de besnijdenis van Abraham tenminste dertien jaar en negen maanden later dan zijn rechtvaardiging door geloof in Genesis 15:6.²⁴

Opmerking 3 bij Romeinen 4:10: Deze waarheid is zo eenvoudig en duidelijk dat het verbazend is dat de wettische Joden het over het hoofd hadden gezien. Paulus legt uit dat God had gezegd dat meer dan dertien jaar voordat hij het ritueel van de besnijdenis uitvoerde Abraham gerechtvaardigd was (Gen. 15:6 en zie opmerking 2 bij Hand. 15:1)²⁵. Als besnijdenis noodzakelijk was om voor God gerechtvaardigd te zijn, zoals sommige Joden voorstonden, dan had Abraham niet eerder rechtvaardig kunnen zijn dan nadat hij deze daad had uitgevoerd,

maar God Zelf zei dat Abraham rechtvaardig was. Daarom kan het ritueel van besnijdenis (of iedere andere daad van gehoorzaamheid) niet een voorwaarde voor rechtvaardiging zijn.

In onze dagen houden religieuze mensen niet langer meer vol dat besnijdenis noodzakelijk is voor redding. Paulus weerlegde dat afdoende. Veel mensen maken echter nog steeds dezelfde soort vergissing. Zij hebben besnijdenis vervangen door een andere heilige daad. Ze hebben dan misschien de auto's gewisseld, maar ze zijn nog steeds op dezelfde weg naar hetzelfde doel.

Een aantal kerkgenootschappen hanteert bijvoorbeeld de leerstelling dat de waterdoop essentieel is voor redding. Nu is er geen discussie over dat de waterdoop een opdracht is van Jezus (Matt. 28:19-20)²⁶, evenals de besnijdenis een opdracht was onder het Oude Testament (Gen. 17:9-14)²⁷. Maar dezelfde logica die Paulus hier gebruikt om besnijdenis als een voorwaarde voor rechtvaardiging te weerleggen kan gebruikt worden om te bewijzen dat de waterdoop niet een vereiste is voor de redding van een persoon (bijv. Cornelius, zie opmerking 9 bij Marc. 16:16,²⁸ opmerking 1 bij Hand. 10:44²⁹ en opmerking 4 bij Joh. 3:5)³⁰.

Iedere voorwaarde waaraan moet worden voldaan voordat iemand gered kan worden, behalve geloof in wat Jezus voor ons heeft gedaan, is een dwaling (Rom. 3:28)³¹. Dit is wat Paulus een "ander evangelie" noemt, of juist gezegd, een verdraaiing van het evangelie (Gal. 1:6-7)³².

11 En het teken der besnijdenis ontving hij als het zegel der gerechtigheid van dat geloof, dat hij in zijn onbesneden staat bezat. Zo kon hij een vader zijn van alle onbesneden gelovigen, opdat hun [de] gerechtigheid zou worden toegerekend,

Opmerking 4 bij Romeinen 4:11: Het ritueel van besnijdenis was een bevestiging van de gerechtigheid die Abraham al door geloof had verkregen. Het was bedoeld als een voortdurende herinnering voor hem aan het verbond tussen God en hemzelf. Het was nooit bedoeld als iets waar Abraham over kon roemen of kon gebruiken om anderen zijn heiligheid te laten zien. Het was privé!

Ongetwijfeld koos de Heer deze daad als een teken van het verbond in plaats van een andere daad om juist datgene wat de Joden ervan maakten te voorkomen. Hoe kun je zien dat iemand anders besneden is? Dat is niet iets wat publiekelijk bekend is. Het is tussen God en die persoon. God gaf het teken van besnijdenis omdat het een privé-daad is. Daarom was het nooit Zijn bedoeling dat wij besnijdenis zouden gebruiken om de gerechtigheid van iemand anders te beoordelen.

12 en een vader van de besnedenen, voor hen namelijk, die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook treden in het voetspoor van het geloof, dat onze vader Abraham in zijn onbesneden staat bezat.

Opmerking 5 bij Romeinen 4:12: Merk op dat Abraham geloof had voordat hij de daad van besnijdenis uitvoerde. Veel mensen hebben onterecht gedacht dat daden geloof voortbrengen, maar dat is niet zo (zie opmerking 2 bij Luc. 11:42³³ en opmerking 21 bij Matt. 23:26)³⁴. Geloof brengt daden voort (zie opmerking 55

bij Matt. 7:21³⁵ en opmerking 26 bij Matt. 25:40)³⁶. Goede daden maken iemand niet goed, je moet wedergeboren zijn (zie opmerking 2 bij Joh. 3:3)³⁷.

13 Want niet door de wet had Abraham of zijn nageslacht de belofte, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door gerechtigheid des geloofs.

Opmerking 1 bij Romeinen 4:13: Er is geen enkele tekst in het Oude Testament die met deze woorden zegt dat Abraham de erfgenaam der wereld zou zijn. De tekst die er het dichtst bij zou kunnen komen is dat de Heer aan Abram vertelde dat alle geslachten van de aardbodem door hem gezegend zouden worden (Gen. 12:3) en dat Hij Abraham de vader van een menigte volken had gemaakt (Gen. 17:4-5)³⁸.

De Joden hadden Gods beloften aan Abraham opgevat als zouden ze alleen maar zijn fysieke nakomelingen betreffen. De woorden die de apostel Paulus gebruikt voor de beloften van het Oude Testament aan Abraham nemen echter iedere twijfel weg dat de Joden de enigen zouden zijn die door Gods verbond met Abraham gezegend zouden worden. Het ware zaad van Abraham is iedereen,³⁹ van ieder land of iedere taal, die gelooft in Christus als zijn Redder.⁴⁰

14 Want indien zij, die het van de wet verwachten, erfgenamen zijn, dan is het geloof zonder inhoud en de belofte zonder gevolg.

Opmerking 2 bij Romeinen 4:14: We zijn ofwel gerechtvaardigd door geloof in onze werken zonder geloof in Christus, of we zijn gerechtvaardigd door geloof in Christus zonder geloof in onze werken, maar niet door een combinatie van die beide (Rom. 11:6)⁴¹. Als het vertrouwen op onze eigen goedheid de enige reden zou zijn voor de redding die God ons geeft, dan wordt het geloof opgeheven en Gods belofte aan Abraham zinloos gemaakt.

Er zijn Christenen die voor hun eeuwige redding hun geloof in Christus hebben gesteld, maar daarna zijn teruggevallen in de misleiding dat God hen zal zegenen en gebruiken op basis van hun prestaties. Dit is wat bij de Galaten gebeurde. Paulus had hen verteld dat Christus hen tot geen nut was als zij vertrouwden op wat zij deden om gerechtvaardigd te worden voor God (Gal. 5:4)⁴². Evenzo ervaren veel Christenen tegenwoordig ook niet het volle resultaat van hun redding omdat zij hun geloof teniet doen door op hun eigen goedheid te vertrouwen.

15 De wet immers bewerkt toorn; waar echter geen wet is, is ook geen overtreding.

Opmerking 3 bij Romeinen 4:15: De wet van God zette de toorn van God vrij (zie opmerking 4 bij Joh. 3:36)⁴³. Zonder de wet was er geen toorn, omdat er zonder de wet geen overtredingen waren. In 1 Johannes 3:4 staat: "Ieder, die de zonde doet, doet ook de wetteloosheid, en de zonde is wetteloosheid." Voordat de wet van God was gegeven, rekende God daarom de zonden van de mensen hen niet toe (zie opmerking 2 bij Rom. 5:13)⁴⁴.

Daarom werd Abraham niet gedood omdat hij zijn halfzuster huwde (zie opmerking 5 bij Rom. 4:3) en Jakob werd niet gedood omdat hij de zuster van zijn vrouw trouwde (Lev. 18:18)⁴⁵. God had met betrekking tot deze dingen de

wet nog niet gegeven en daarom begingen deze mannen geen opzettelijke overtreding. Toen de wet van God dus werd gegeven, werd de zonde tot leven gebracht en stierven wij (zie opmerking 3 en 4 bij Rom. 7:9)⁴⁶. De wet bracht dood voort door Gods toorn over onze zonden af te roepen (zie nogmaals opmerking 4 bij Rom. 3:19).

Iedereen die probeert de wet van God te houden met als doel om gerechtvaardigd te worden voor het aangezicht van God, zal ook de toorn van God over zijn leven afroepen. Prijs God voor Jezus die ons onder de wet uithaalde en ons onder de genade bracht (Rom. 6:14)⁴⁷.

16 Daarom is het (alles) uit geloof, opdat het zou zijn naar genade, en dus de belofte zou gelden voor al het nageslacht, niet alleen voor wie uit de wet, maar ook voor wie uit het geloof van Abraham zijn, die de vader van ons allen is,

Opmerking 4 bij Romeinen 4:16: Paulus maakt het hier zeer duidelijk dat het zaad van Abraham meer was dan fysieke nakomelingen.⁴⁸ Jezus onderwees hierover (zie opmerking 10 bij Joh. 8:33,⁴⁹ opmerking 14 bij Joh. 8:37⁵⁰ en opmerking 16 bij Joh. 8:41)⁵¹ en Paulus noemt dit een aantal keren (Rom. 2:28-29; 4:11-12; hfd. 9, Gal. 3)⁵².

Opmerking 5 bij Romeinen 4:16: Aangezien God de redding beschikbaar maakte op basis van geloof in wat Hij heeft gedaan, kan iedereen gered worden. Als Hij onze heiligheid de basis van onze redding had gemaakt, dan had niemand gered kunnen worden "want allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid van God" (zie nogmaals opmerking 6 bij Rom. 3:23).

17 gelijk geschreven staat: Tot een vader van vele volken heb Ik u gesteld – voor het aangezicht van die God, in wie hij geloofde, die de doden levend maakt en het niet zijnde tot aanzijn roept.

Opmerking 6 bij Romeinen 4:17: De zinsnede "het niet zijnde tot aanzijn roept" verwijst naar de gebeurtenis die Paulus zojuist had aangehaald, toen God de naam van Abram veranderde in Abraham (Gen. 17:5)⁵³. De naam Abram betekent "hoge vader". De naam Abraham betekent "vader van velen". Eén jaar voor de geboorte van Isaak veranderde de Heer Abrams naam in Abraham en hij bevestigde hiermee dat Abraham de vader van velen zou zijn voordat het in het fysieke gebeurde.

Dit illustreert het geloof van God. God zegt dat dingen zo zijn voordat er een fysiek bewijs is dat ze zo zijn. Hetzelfde gebeurde bij de schepping (Gen. 1). God sprak alles in het bestaan en toen was het ook zo. Hij sprak licht in het aanzijn en vier dagen later schiep hij een bron waar dat licht vandaan kon komen (Gen. 1:3 met 14-19)⁵⁴.

God heeft ons de macht gegeven om te scheppen met geloofsvervulde woorden (Spr. 18:20-21;⁵⁵ zie opmerking 4 bij Marc. 11:14⁵⁶ en opmerking 4 bij Marc. 11:23)⁵⁷. Als we in Gods soort geloof gaan wandelen, moeten we leren om die dingen die niet zijn in aanzijn te roepen, alsof ze er wel waren.

18 En hij heeft tegen hoop op hoop geloofd, dat hij een vader van vele volken zou worden, volgens hetgeen gezegd was: Zo zal uw nageslacht zijn.

Opmerking 7 bij Romeinen 4:18: In het natuurlijke was er geen hoop voor Abraham en zijn vrouw Sara. Ze waren beiden zo goed als dood waar het op hun leeftijd het krijgen van kinderen betrof. Daarom verwierpen zij het natuurlijke en geloofden God met een bovennatuurlijke hoop. Er is een natuurlijke hoop, die iedereen heeft, en er is een bovennatuurlijke hoop, die door God wordt gegeven (1 Kor. 13:13)⁵⁸. Om wonderen te ontvangen, moeten we de beperkingen van de natuurlijke hoop verwerpen en onszelf aansporen om Gods bovennatuurlijke hoop door geloof te verkrijgen.

Opmerking 8 bij Romeinen 4:18: Abrahams geloof was gebaseerd op Gods Woord. Ieder woord van God is krachtig en bevat het geloof van God om dat woord te doen gebeuren (zie opmerking 4 bij Matt. 14:29)⁵⁹. Als we niets anders dan Gods Woord overwegen, dan zullen we alleen maar geloven (Rom. 8:6⁶⁰ en zie opmerking 9 bij Rom. 4:19 hieronder).

19 En zonder te verflauwen in het geloof heeft hij opgemerkt, dat zijn eigen lichaam verstorven was, daar hij ongeveer honderd jaar oud was, en dat Sara's moederschoot was gestorven;

SV: En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat reeds verstorven was, daar hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was.

Opmerking 9 bij Romeinen 4:19: In dit vers staat hoe Abraham niet verflauwde in het geloof. De sleutel is waar hij zijn aandacht op richtte.

Sommige vertalingen en veel uitleggers hebben dit vers omgedraaid en het het tegenovergestelde laten zeggen van wat in de King Jamesvertaling⁶¹ (en ook de Statenvertaling) staat, zoals de NBG51 en de NBV. Deze manier van redenering mist echter één van de grootste schriftuurlijke sleutels voor een sterk geloof.

Het woord "opgemerkt" (NBG51) of "aangemerkt" (SV) kan worden gedefinieerd als overwegen, onderzoeken, bestuderen, er rekening mee houden, beschouwen, er aandacht aan geven. Het Griekse woord dat werd gebruikt is "katanoeo" wat eenvoudigweg betekent "volledig opmerken".

Daarom kunnen we zien dat Abraham niet de leeftijd van zichzelf en Sara overwoog, onderzocht of bestudeerde en de invloed die dit zou hebben op de belofte die God hem had gegeven. Hij hield geen rekening met deze dingen en hij schonk er geen aandacht aan.

Dit is verbazend en het is precies de reden waarom velen van ons niet in staat zijn hetzelfde wonder te ontvangen. Wij overwegen ieder negatief iets dat tegengesteld lijkt aan de beloften van God en dan proberen wij met ons geloof te vechten tegen de vrees en het ongeloof die door deze gedachten komen (zie opmerking 3 bij Matt. 17:20)⁶². Op deze manier was Abraham niet sterk in geloof.

Abram was 75 jaar oud toen de Heer hem voor het eerst beloofde dat hij een kind zou hebben en dat alle volkeren der aarde door hem gezegend zouden worden (Gen. 12:1-4)⁶³. In de gebeurtenis die Paulus aanhaalt was hij 99 jaar

oud (Gen. 17:1) en Sara was 90 jaar oud (Gen. 17:7)⁶⁴. Toch overwoog hij zelfs niet de onmogelijkheid van wat God hem had beloofd.

Het is waar dat Abraham versterkt werd in zijn geloof (vers 20) maar datgene wat hem sterk in geloof maakte is het feit dat hij zijn gedachten hield gericht op de belofte van God en het is net zo belangrijk dat hij zijn gedachten niet richtte op alles wat tegengesteld kon zijn aan Gods belofte. Veel mensen wensen dat ze hetzelfde sterke geloof hebben dat Abraham had, maar slechts weinigen houden hun gedachten zo onder controle als Abraham deed.

Geloof is een rechtstreeks resultaat van waar we aan denken. Als jij je gedachten baseert op Gods Woord, dan komt geloof (Rom. 8:6; 10:17)⁶⁵. Als je aan andere dingen denkt, dan komen ongeloof en vrees (Rom. 8:6). Als jij het geloof van Abraham in je wilt hebben werken, dan moet je denken zoals hij dacht en nooit iets anders overwegen dan Gods Woord, en dan zul je sterk in geloof worden.

20 maar aan de belofte Gods heeft hij niet getwijfeld door ongeloof, doch hij werd versterkt in zijn geloof en gaf Gode eer,

Opmerking 10 bij Romeinen 4:20: Uit de context van deze verklaring kunnen we zien dat het ongeloof wat Abraham weigerde te overwegen het ongeloof was dat zou zijn gekomen door aan de natuurlijke feiten te denken (zie opmerking 9 bij vers 19). Veel mensen beseffen niet dat feiten ongeloof voortbrengen. We hebben geleerd te geloven dat we alle feiten in ogenschouw moeten nemen om een juiste beslissing te kunnen maken, maar met Gods Woord is dat niet zo.

Als we een duidelijke aanwijzing uit Gods Woord hebben, zouden we niets anders moeten overwegen. Als we rekening gaan houden met feiten die tegengesteld zijn aan de beloften van God, dan zal dat ons in ons geloof doen wankelen.

Opmerking 11 bij Romeinen 4:20: Jezus had lofprijs met sterkte gelijkgesteld (zie opmerking 3 bij Matt. 21:16)⁶⁶. Hier zien we dat dit hetgeen is wat Abraham sterk in geloof maakte. Lofprijs houdt onze gedachten gericht op God en wat Hij doet. Je kunt God niet prijzen en je gedachten bij het probleem hebben. Iedere keer zul je dan gaan klagen. Daarom maakt lofprijs ons sterk in geloof.

Opmerking 12 bij Romeinen 4:20: Iemand die de beloften van God gelooft brengt eer aan God. Aan de andere kant is het zo dat iemand die de beloften van God niet gelooft, God onteert.

21 in de volle zekerheid, dat Hij bij machte was hetgeen Hij beloofd had ook te volbrengen.

Opmerking 13 bij Romeinen 4:21: Merk op dat Abraham niet overtuigd hoefde te worden. Hij had volle zekerheid en was volledig overtuigd. Veel mensen zijn tot de overtuiging gebracht dat de beloften van God waar zijn, maar ze gaan er niet over mediteren totdat ze volledig overtuigd zijn. Sterk geloof behoort aan degenen die net zolang doorgaan in Gods Woord totdat alle twijfel is verwijderd.

Opmerking 14 bij Romeinen 4:21: Dit is zo vanzelfsprekend dat het helemaal niet vermeld zou hoeven te worden, maar de waarheid is dat we er vaak wel aan

twijfelen of God bij machte is te volbrengen wat Hij heeft beloofd. Hoe kan dit? Het antwoord ligt in de manier waarop God ons hart heeft gemaakt.

Waar wij onze aandacht op richten is wat ons hart zal geloven, en waar wij nalaten onze aandacht op te richten is wat ons hart niet zal geloven (zie opmerking 10 bij Marc. 6:52)⁶⁷. Als wij onszelf toestaan om over onze problemen te mediteren en alle redenen waarom het voor God onmogelijk lijkt om in onze situatie te komen, dan zullen we geloven dat onze problemen groter zijn dan God. Als we onze gedachten echter blijven richten op de beloften van God, dan is niets te wonderlijk voor God (Jer. 32:17, 27)⁶⁸.

22 Daarom [ook] werd het hem gerekend tot gerechtigheid.

23 Echter niet om zijnentwil alleen werd geschreven: het werd hem toegerekend,

Opmerking 15 bij Romeinen 4:23: In de verzen 23 en 24 past Paulus al deze waarheden over Abraham die hij had besproken op ons toe. Er is geen aanzien des persoons bij God (Rom. 2:11)⁶⁹. Als Hij Abraham rechtvaardigde door geloof, zal Hij hetzelfde voor ons doen.

24 maar ook om onzentwil, wie het zal worden toegerekend, ons, die ons geloof vestigen op Hem, die Jezus, onze Here, uit de doden opgewekt heeft, 25 die is overgeleverd om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging.

Eindnoten Romeinen – hoofdstuk 4:

(Om in Word terug te gaan: zet de cursor in de eindnoot, klik rechts, kies "Ga naar eindnoot")

¹ 2 Kor. 10:12 Want wij durven ons niet tellen onder of stellen naast sommigen van hen, die zichzelf aanprijzen. Maar zij meten zich af naar en vergelijken zich met zichzelf, zonder het zelf te begrijpen.

² *Rom. 3:23 Want allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid Gods,*

Opmerking 5 bij Romeinen 3:23: Zoals bij opmerking 1 bij Romeinen 3:9 uitgelegd, is dit één van de cruciale leerstellingen in de Schrift. Jezus kwam alleen om zondaren te behouden (1 Tim. 1:15). Tenzij iemand erkent dat hij een zondaar is, kan hij niet gered worden. In Romeinen 4:5 staat dat God de goddeloze rechtvaardigt. Tenzij iemand daarom erkent dat hij goddeloos is, kan hij niet worden gered.

Iemand moet van alle andere middelen voor redding worden ontdaan (Joh. 14:6) voordat hij Jezus als zijn Verlosser kan ontvangen. Dat was het doel van de wet van het Oude Testament en dat is het argument dat Paulus in Romeinen 1:21-23 gaf. Daarom is de waarheid van de universele schuld voor God, zoals in dit vers staat, in al zijn toepassingen waar.

In de context is dit vers echter een opstap naar een nog grotere waarheid die in de verzen 24-26 tot uitdrukking komen. Omdat de hele wereld schuldig is voor God, heeft Hij één manier tot redding aangeboden voor iedereen. Op dezelfde manier dat iedereen schuldig is, is iedereen om niet gerechtvaardigd door Gods genade.

Dit betekent niet dat iedereen gered is. Voor iedereen is het offer dat Jezus voor zijn zonden bracht geldig (1 Tim. 4:10; 1 Joh. 2:2), maar dit is door genade en alleen genade brengt geen redding. We moeten ons geloof stellen in wat God voor ons door genade heeft gedaan (Ef. 2:8). Hoewel dus de prijs is betaald voor de zonden van de hele wereld, zullen alleen diegenen die het door geloof ontvangen baat hebben van de redding die Jezus biedt.

Opmerking 6 bij Romeinen 3:23: Het Griekse woord dat hier met “heerlijkheid” is vertaald is “doxa”, wat betekent “de gemanifesteerde volmaaktheid van Zijn karakter, met name Zijn rechtvaardigheid die alle mensen ontberen.” Een eenvoudige manier om dit te zeggen is dat alle mensen tekort schieten aan Jezus. Jezus is de heerlijkheid van de Vader (Joh. 1:14; 2 Kor. 4:6; Heb. 1:3; Openb. 21:23).

Veel mensen maken de algemene fout dat ze zichzelf met andere mensen vergelijken (2 Kor. 10:12). Bijna iedereen heeft wel eens gehoord: “Als die hypocrieten daar in de kerk in de hemel komen, dan kom ik er ook wel.” Het enige dat verkeerd is aan dit denken is dat de hypocrieten daar in de kerk niet de maatstaf van God zijn. Iedereen zal worden vergeleken met Jezus, de heerlijkheid van God, en daarom zal iedereen tekort schieten. We hebben een redder nodig.

³ *Rom. 3:19 Nu weten wij, dat de wet, bij al wat zij zegt, tot hén spreekt, die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt en de gehele wereld strafwaardig worde voor God,*

Opmerking 4 bij Romeinen 3:19: Paulus begint nu aan een serie radicale verklaringen. Ze zijn radicaal omdat de Joden uit zijn tijd, net zoals veel kerkmensen uit onze tijd, dachten dat de wet van God was gegeven zodat we onze redding konden verdienen door ons aan de wet te houden. Dat was niet het doel. De wet was niet gegeven met als doel om rechtvaardiging voort te brengen (Rom. 3:20, 28; 4:13; Gal. 2:16; 3:11; Gal. 5:4; Ti. 3:5).

De wet was gegeven om te doden (2 Kor. 3:7) en om te veroordelen (2 Kor. 3:9). De wet vermeerde de zonde (1 Kor. 15:56) en bracht de zonde tot leven (Rom. 7:9). De wet maakte dat de zonde de gelegenheid kreeg om ons te misleiden en allerhande begeerte in ons op te wekken (Rom. 7:8, 11). Kortom, de wet versterkte onze vijand, de zonde, maar niet ons.

Waarom had God ons iets willen geven dat onze vijand zou versterken? Omdat wij al verslagen waren door de zonde, maar we wisten het niet. De mensheid was misleid in het denken dat, hoewel we niet volmaakt waren, onze zonden toch zeker niet zo slecht waren. Eigenlijk zijn we best goede mensen en het resultaat zal ook wel goed uitpakken. Het enige wat verkeerd is met dit denken is dat God geen vergelijkende statistieken bijhoudt. Het maakt niet uit of je beter bent dan iemand anders. Ieder heeft gezondigd en derft de heerlijkheid Gods (vers 23) en het loon van de zonde (iedere zonde) is de dood (Rom. 6:23).

In Jakobus 2:10 staat: “Want wie de gehele wet houdt, maar op één punt struikelt, is schuldig geworden aan alle (geboden).” Als iemand één zonde doet is hij schuldig aan alle zonden. Het is te vergelijken met het breken van een raam. Het maakt niet uit hoe groot het gat is dat je in het raam maakt. Als het gebroken is, moet het hele raam worden vervangen. Als we slechts het kleinste gebod overtreden zijn we al schuldig aan het overtreden van alle geboden.

God moest dus de misleiding doorprikken waar de mensen in waren gevallen omdat ze dachten dat ze vast wel goed genoeg waren om door God te worden aanvaard. De manier waarop Hij dit deed was door het geven van de wet. Het bracht de zonde en begeerte in ons tot leven. Voor degenen die de wet ontvingen werd het onmiskenbaar duidelijk dat als God de heilige volmaaktheid van de wet eiste, niemand door zijn eigen goedheid gered kon worden.

Dat was het punt dat God maakte en dat was het punt dat Paulus hier maakt. Niemand kan gered worden door zich te houden aan de wet, omdat allen hebben gezondigd en de volmaaktheid van de wet derven (vers 23).

De wet ontdeed ons daarom van iedere verontschuldiging en maakte ons schuldig voor God. De wet gaf ons de kennis hoe zondig we waren en haalde iedere misleiding weg dat we ooit gered zouden kunnen worden omdat we, in vergelijking tot anderen, "zulke aardige mensen" waren. In Galaten 3:23 zegt Paulus: "Doch voordat dit geloof kwam, werden wij onder de wet in verzekerde bewaring gehouden met het oog op het geloof, dat geopenbaard zou worden.". De wet nam iedere hoop op redding weg, behalve geloof in een redder. Dat was het doel van de wet.

⁴ *Rom. 3:21 Thans is echter buiten de wet om gerechtigheid Gods openbaar geworden, waarvan de wet en de profeten getuigen,*

Opmerking 1 bij Romeinen 3:21: Dit is weer zo'n radicale verklaring van Paulus die haaks stond op het Joodse denken van zijn dagen. Barmhartigheid en genade waren in het Oude Testament aanwezig, maar het was gesymboliseerd in de Oudtestamentische offers die in de wet waren ingelijfd. Daarom waren de Joden gaan denken dat de enige manier waarop God vergeving kon schenken was door het zoveel mogelijk vervullen van de wet en daarnaast voor alle mogelijke zonden de geijkte offers te brengen zoals in de wet was voorgeschreven. Dat Paulus zei dat iemand buiten de wet om rechtvaardig kon zijn was ondenkbaar. Paulus liet het hier echter niet bij. Hij vervolgde met te zeggen dat deze methode om recht voor God te staan in de wet en profeten van het Oude Testament was beloofd. Dit betekende dat Paulus niet een nieuwe leerstelling naar voren bracht, maar dat hij een toelichting gaf op de ware leerstelling die de wet en profeten van het Oude Testament altijd al hadden voorgestaan. Ook tegenwoordig begrijpen veel religieuze mensen de ware bedoeling van de wet van het Oude Testament verkeerd.

⁵ Gen. 22:17 zal Ik u rijkelijk zegenen, en uw nageslacht zeer talrijk maken, als de sterren des hemels en als het zand aan de oever der zee, en uw nageslacht zal de poort zijner vijanden in bezit nemen.

⁶ Lev. 18:9 De schaamte van uw zuster, de dochter van uw vader of de dochter van uw moeder, geboren in huis of geboren daarbuiten, haar schaamte zult gij niet ontbloten.
Lev. 18:26 Gij echter zult mijn inzettingen en mijn verordeningen in acht nemen en geen van deze gruwelen doen, noch de geboren Israëliet, noch de vreemdeling die in uw midden vertoeft

⁷ Gen. 20:12 En bovendien is zij werkelijk mijn zuster; zij is de dochter van mijn vader, maar niet de dochter van mijn moeder; en zij is mij tot vrouw geworden.

⁸ Gen. 15:6 En hij geloofde in de HERE, en Hij rekende het hem toe als gerechtigheid.

⁹ Gen. 16:2-4 En Sarai zeide tot Abram: Zie toch, de HERE heeft mij niet vergund te baren; ga toch tot mijn slavine; misschien zal ik uit haar gebouwd worden. En Abram luisterde naar Sarai. En Sarai, de vrouw van Abram, nam Hagar, de Egyptische, haar slavine, nadat Abram tien jaar in het land Kanaän gewoond had, en gaf haar aan haar man Abram tot vrouw. En hij ging tot Hagar en zij werd zwanger; toen zij zag, dat zij zwanger geworden was, was haar meesteres verachtelijk in haar ogen.

¹⁰ Gen. 20:2 Daar Abraham van zijn vrouw Sara gezegd had: Zij is mijn zuster, liet Abimelek, de koning van Gerar, Sara weghalen.

¹¹ Jak. 2:17-18 Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood. Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt geloof en ik heb werken. Toon mij dan uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken. Zijn zij het niet, die de goede naam, welke over u aangeroepen is, lasteren?

¹² 1 Joh. 3:7-10 Kinderkens, laat niemand u misleiden. Wie de rechtvaardigheid doet, is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is; wie de zonde doet is uit de duivel, want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou. Een ieder, die uit God geboren is, doet geen zonde; want het zaad (Gods) blijft in hem en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren. Hieraan zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels kenbaar: een ieder, die de rechtvaardigheid niet doet, is niet uit God, evenmin als wie zijn broeder niet liefheeft.

¹³ *Matt. 7:1 Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.*

Opmerking 46 bij Matt. 7:1: Bij andere gelegenheden vertelde Jezus de mensen wel om te oordelen (Luc. 12:57; Joh. 7:24). De discipelen vertelden de mensen om te oordelen (Hand. 4:19; Rom. 14:13; 1 Kor. 5:12; 6:2; 10:15; 11:13; 14:29). Paulus oordeelde (1 Kor. 5:3; 2 Kor. 5:14). Er zijn veel voorbeelden dat mensen oordelen. Paulus bad dat onze liefde steeds meer overvloedig moge zijn in helder inzicht en alle fijngevoeligheid (Fil. 1:9), wat een oordeel inhoudt (Engels: judgment). In het licht van al deze tekstplaatsen

is het duidelijk dat er een goed en een slecht soort oordelen moet zijn. In Lucas 12:56-57 gebruikt Jezus de woorden “onderkennen” en “oordelen” door elkaar heen. Oordelen kan veel dingen betekenen, vanaf “veroordelen” tot “evalueren, ergens een mening over vormen, overwegen”. Er is zeker niets verkeerd met het onderkennen of inschatten van een situatie of een persoon. Integendeel, we moeten de geesten beproeven (1 Joh. 4:1). Oordelen, als het wordt gedaan om iets te onderscheiden, is goed. Het veroordelende soort oordeel is verkeerd. Dit wordt in andere tekstplaatsen aan de kaak gesteld (Rom. 14:4, 10, 13; Jak. 4:11) vanwege de redenen zoals in Matteüs 5:22 staan. We kunnen God de rechter laten zijn van de mensen en weten dat Zijn oordeel volmaakt en onpartijdig is (Rom. 2:2; Openb. 20:13). Merk ook op dat in deze tekstplaatsen Jezus niet het oordeel verbiedt, maar dat Hij er juist voor waarschuwt om voorzichtig te zijn met ons oordeel, omdat wij overeenkomstig geoordeeld zullen worden. Dit is hetzelfde principe dat in Romeinen 2:1-3 en Jakobus 2:12-13 staat. Er zijn bepaalde gevallen waar we een veroordelend vonnis moeten uitspreken, zoals Paulus deed (1 Kor. 5:3-5; 1 Tim. 1:20) of zoals tegenwoordig een rechter zou doen. Voorgangers en oudsten hebben tot taak om leden van de gemeente te bestraffen en zelfs te disciplineren (1 Tim. 5:20; Openb.. 2:12-16,18-20), maar het is niet iets waar luchthartig mee kan worden omgegaan. Deze waarschuwing dwingt ons om er zeker van te zijn dat we van God hebben gehoord en dat we niet gewoon maar lucht geven aan onze eigen frustraties.

¹⁴ *Hand. 13:22 en nadat Hij deze verworpen had, verwekte Hij hun David als koning, wie Hij ook dit getuigenis gaf: Ik heb David, de zoon van Isai, gevonden, een man naar mijn hart, die al mijn bevelen zal volbrengen.*

Opmerking 8 bij Handelingen 13:22: David was de tweede koning van Israël en hij werd een man naar Gods hart genoemd (hier en 1 Sam. 13:14). Zijn vertrouwen in God en zijn weigering om Gods wil aangaande zijn voorganger koning Saul op een verkeerde manier te vervullen, is in de Schrift één van de grootste voorbeelden van geloof.

Drieënzeventig psalmen zijn aan David toegeschreven en zijn vaardigheid in en liefde voor muziek worden in de Schrift terdege bevestigd (1 Sam. 16:17-18; 2 Sam. 6:5; 23:1; 1 Kron. 16:7, 37-42; 25:1).

Onder de leiding van God werd David een machtig en succesvol militair. Van alle koningen van Israël breidde hij de grenzen van Israël het meeste uit en hij legde garnizoenen aan in Damascus en Syrië (2 Sam. 8:5-6).

David was zowel een profeet als een koning. Hij profeteerde veel gebeurtenissen in het leven van Jezus (zie opmerking 1 bij Matt. 26:24 voor een gedeeltelijke opsomming) en hij werd herhaaldelijk door Jezus en de apostelen geciteerd. Van alle teksten in het Oude Testament staan in Psalmen 22 en 69 een aantal van de meest gedetailleerde profetiën over de kruisiging van Jezus.

¹⁵ Psalm 32:1-2 Welzalig hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is; welzalig de mens, wie de HERE de ongerechtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is.

¹⁶ Psalm 51:5-6 Want ik ken mijn overtredingen, mijn zonde staat bestendig vóór mij. Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan wat kwaad is in uw ogen, opdat Gij rechtvaardig blijkt in uw uitspraak, zuiver in uw gericht.

¹⁷ Heb. 10:10 Krachtens die wil zijn wij eens voor altijd geheiligd door het offer van het lichaam van Jezus Christus.

Heb. 10:14 Want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden.

¹⁸ Jak. 1:21 Legt dus af alle vuilheid en alle uitwas van boosheid en neemt met zachtmoedigheid het in u geplante woord aan, dat uw zielen kan behouden.

1 Pet. 1:9 daar gij het einddoel des geloofs bereikt, dat is de zaligheid der zielen.

¹⁹ 1 Joh. 3:9 Een ieder, die uit God geboren is, doet geen zonde; want het zaad (Gods) blijft in hem en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.

²⁰ Jak. 1:21 Legt dus af alle vuilheid en alle uitwas van boosheid en neemt met zachtmoedigheid het in u geplante woord aan, dat uw zielen kan behouden.

1 Pet. 1:9 daar gij het einddoel des geloofs bereikt, dat is de zaligheid der zielen.

²¹ Rom. 6:16 Weet gij niet, dat gij hem, in wiens dienst gij u stelt als slaven ter gehoorzaamheid, ook moet gehoorzamen als slaven, hetzij dan van de zonde tot de dood, hetzij van de gehoorzaamheid tot gerechtigheid?

²² Joh. 4:24 God is geest en wie Hem aanbidden, moeten aanbidden in geest en in waarheid.

²³ Ef. 4:24 en de nieuwe mens aandoet, die naar (de wil van) God geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid.

Heb. 12:23 en tot een feestelijke en plechtige vergadering van eerstgeborenen, die ingeschreven zijn in de hemelen, en tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten der rechtvaardigen, die de voleinding bereikt hebben,

1 Joh. 4:17 Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, dat wij vrijmoedigheid hebben op de dag des oordeels, want gelijk Hij is, zijn ook wij in deze wereld.

²⁴ Gen. 15:6 En hij geloofde in de HERE, en Hij rekende het hem toe als gerechtigheid.

Gen. 16:15-16 En Hagar baarde Abram een zoon en Abram noemde de zoon, die Hagar geboort had, Ismaël. En Abram was zesentachtig jaar oud, toen Hagar Ismaël aan Abram baarde.

Gen. 17:24-26 En Abraham was negenennegentig jaar oud, toen hij het vlees van zijn voorhuid liet besnijden. En zijn zoon Ismaël was dertien jaar oud, toen hij het vlees van zijn voorhuid liet besnijden. Op diezelfde dag werden Abraham en zijn zoon Ismaël besneden.

²⁵ *Hand. 15:1 En sommigen, uit Judea gekomen, leerden de broeders: Indien gij u niet besnijden laat naar het gebruik van Mozes, kunt gij niet behouden worden.*

Opmerking 1 bij Handelingen 15:1: Hoewel deze zelfde vraag eerder was opgekomen in de gemeente (Hand. 11:1-8), is dit de eerste keer dat de discussie hierover inderdaad een splitsing veroorzaakte tussen de discipelen. Dit was het eerste leerstellige strijdpunt in de gemeente van Christus. Dezelfde fundamentele principes van wet versus genade woedden tijdens het leven van Paulus en ze liggen nog steeds ten grondslag aan de splitsingen die we tegenwoordig in de gemeente zien.

²⁶ Matt. 28:19-20 Gaat dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb. En zie, Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld.

²⁷ Gen. 17:10-11 Dit is mijn verbond, dat gij zult houden tussen Mij en u en uw nageslacht: dat bij u al wat mannelijk is besneden worde; gij zult het vlees van uw voorhuid laten besnijden, en dat zal tot een teken van het verbond zijn tussen Mij en u.

²⁸ *Marcus 16:16 Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden.*

Opmerking 9 bij Marcus 16:16: Deze tekst heeft velen doen geloven dat de waterdoop een onderdeel is van de verlossing en dat de ervaring van het wedergeboren worden zonder waterdoop geen realiteit kan zijn. Door dit soort denken zou, gebaseerd op Joh. 6:40, het aanschouwen van Jezus een voorwaarde moeten zijn voor redding.

Het is geloof in het verlossende werk van Christus waardoor we behouden worden, niet door onze handelingen. Jakobus schrijft echter dat geloof zonder werken dood is (Jac. 2:20). Alleen geloof redt, maar reddend geloof komt nooit alleen, er moet naar gehandeld worden. Hier verwijst Marcus naar als hij spreekt over de doop.

De waterdoop is een opdracht van Jezus en het is de eerste handeling nadat iemand tot geloof is gekomen. Deze verklaring van Marcus zou ook vertaald kunnen worden als "wie gelooft met reddend geloof (m.a.w. geloof dat werken voortbrengt) zal behouden worden". In die zin is de waterdoop erg belangrijk. Het is een gelegenheid om te handelen naar onze nieuwe geloofsbekentenis. Bij een ieder die weigert om de opdracht van Jezus om zich te laten dopen in water te volgen is het twijfelachtig of hij nu wel of niet echt gelooft.

Er zijn echter schriftuurlijke voorbeelden van mensen die wedergeboren waren voordat ze in water werden gedoopt. Cornelius en zijn vrienden waren vervuld met de Heilige Geest en spraken in tongen voordat ze in water werden gedoopt (Hand. 10:44-48). In Johannes 14:17 staat dat Jezus zei dat een ongelovige niet de Heilige Geest kan ontvangen (zie opmerking 27 bij Joh. 14:17), dus Cornelius en zijn vrienden moesten al wedergeboren zijn voordat ze zich lieten dopen.

Toen Petrus voor de gelovigen in Jeruzalem verhaalde over de bekering van Cornelius, verwees hij naar de doop in de Heilige Geest als bewijs van de bekering van heidenen, maar hij noemde nooit hun waterdoop (Hand. 11:1-8). Dit zou ondenkbaar zijn geweest als de vroege gemeente de waterdoop als een vereiste voor redding had beschouwd.

In Handelingen 19:1-7 kwam de apostel Paulus ook een aantal discipelen tegen die in Jezus waren gaan geloven door de prediking van Johannes de Doper en door Johannes in water waren gedoopt, maar zij hadden niet gehoord van de doop in de Heilige Geest. Paul doopte hen opnieuw met de Christelijke doop en toen ontvingen ze de Heilige Geest, maar het feit blijft dat ze volgelingen van Jezus waren voordat ze op de juiste manier in water waren gedoopt.

De waterdoop is het teken van het nieuwe verbond, net zoals besnijdenis het teken van het oude verbond was. In Romeinen 4 maakt de apostel Paulus het overduidelijk dat hoewel Abraham besneden was, zijn

besnijdenis enkel een teken was. Abraham was gerechtvaardigd voor God voordat hij besneden werd. Paulus voert in Galaten 5:1-6 aan dat iedereen die zijn vertrouwen stelt in het besneden zijn buiten de genade staat en dat Christus hem geen nut zal doen.

De besnijdenis was een gebod van God die gehouden moest worden (Gen. 17:9-14), maar toch was Abraham 13 jaar voordat hij werd besneden al gerechtvaardigd (Gen. 15:6 + Gen. 17:23-26). Evenzo is de waterdoop een gebod, maar het houden van dit gebod brengt geen rechtvaardiging voort.

Jezus sprak over de vergeving van zonden zonder dat hij over de waterdoop sprak (Matt. 9:2; Luc. 7:48,50; 18:14; 19:9; 23:43) en Petrus (Hand. 3:19-4:4) en Paulus (Hand. 13:38-43 + 1 Kor. 1:13-17) deden dit ook. Filippus vertelde de Ethiopische eunuch, die aan Filippus vroeg om hem te dopen, dat als hij met zijn hele hart geloofde, hij gedoopt kon worden (Hand. 8:37). Filippus paste alleen maar de waterdoop toe nadat iemand al tot geloof was gekomen. Op deze manier gebruikt Marcus de waterdoop.

²⁹ *Hand. 10:44 Terwijl Petrus deze woorden nog sprak, viel de heilige Geest op allen, die het woord hoorden.*

Opmerking 1 bij Handelingen 10:44: Deze heidenen werkten geen enkel ritueel af, herhaalden geen enkele leerstelling verklaring, ze waren nog niet gedoopt, zoals sommige mensen leren dat je dat moet zijn om gered te kunnen zijn (zie opmerking 9 bij Marc. 16:16) en toch gaf God hen de Heilige Geest. Iemand die verloren is kan de Heilige Geest niet ontvangen (zie opmerking 27 bij Joh. 14:17). Hieruit kunnen we opmaken dat God uitsluitend op basis van het geloof in hun harten redding gaf.

³⁰ *Joh. 3:5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan.*

Opmerking 4 bij Joh. 3:5: Geboren worden uit water betekent niet dat waterdoop essentieel is voor redding. Mensen worden wedergeboren voordat ze in water worden gedoopt (Joh. 20:28 en Rom. 19:9). Cornelius en zijn huishouden ontvingen de Heilige Geest (Hand. 10:44-48), waar de gaven van de Heilige Geest van getuigden, en Jezus had gezegd dat de wereld (de verlorenen) deze niet konden ontvangen (Joh. 14:17) voordat zij met water waren gedoopt. Toen Petrus zijn bezoek aan Cornelius voor de gemeente van Jeruzalem verdedigde (Hand. 11:1-18) probeerde hij aan de Joodse gelovigen te bewijzen dat God ook redding aan de heidenen had gegeven. Hij gebruikte het feit dat zij de Heilige Geest hadden ontvangen als bewijs van hun wedergeboorte, maar hij noemde niet de waterdoop. Als de vroege kerk de waterdoop had beschouwd als redding voortbrengend, dan zou Petrus dit zeker in twijfel hebben getrokken.

In 1 Korintiërs 1:17 zei Paulus: "Want Christus heeft mij niet gezonden om te dopen, maar om het evangelie te verkondigen". Hoewel hij de waterdoop op geen enkele manier betwistte, verklaarde Paulus dat dit niet het evangelie was. Tegenwoordig zijn sommige groepen meer bezig om de waterdoop te onderwijzen dan om het verzoenende werk van Jezus Christus te verkondigen.

Jezus Zelf was in water gedoopt, maar dat was zeker niet om vergeving van zonden te verkrijgen (zie opmerking 4 bij Matt. 3:11 en opmerking 9 bij Marc. 16:16).

Het water in dit vers zou kunnen spreken van het Woord van God (Joh. 15:3; Ef. 5:26; Jak. 1:18; 1 Pet. 1:23) of de natuurlijke geboorte van een baby. Vers 6 zou kunnen ondersteunen dat het water werd bedoeld als een natuurlijke geboorte. Beide interpretaties komen echter overeen met de Schrift en zijn niet zo onverenigbaar met de Schrift als waterdoop.

³¹ Rom. 3:12 Want wij zijn van oordeel, dat de mens door geloof gerechtvaardigd wordt, zonder werken der wet.

³² Gal. 1:6-7 Het verbaast mij, dat gij u zo schielijk van degene, die u door de genade van Christus geroepen heeft, laat afbrengen tot een ander evangelie, en dat is geen evangelie. Er zijn echter sommigen, die u in verwarring brengen en het evangelie van Christus willen verdraaien.

³³ *Luc. 11:42 Maar wee u, Farizeeën, want gij geeft tienden van de munt en de ruit en van alle kruiden, en gij gaat voorbij aan het oordeel en de liefde Gods. Dit moest men doen en het andere niet nalaten.*

Opmerking 2 bij Luc. 11:42: Doordat Jezus zegt "en het andere niet nalaten" is het duidelijk dat Jezus het "doen wat goed is" niet tegenspreekt. Gods Woord benadrukt heiligheid in onze daden. De fout van de Farizeeën, die door Jezus werd bestraft, was dat zij geloofden dat hun daden een juiste relatie met God konden voortbrengen. Maar een goede relatie met God kan alleen maar ontstaan als wij onszelf vernederen en geloof stellen in de Redder, die Jezus is. God reinigt door genade onze harten door geloof (Ef. 2:8) en dan hebben wij heiligheid als vrucht (Rom. 6:22). Heiligheid is een vrucht van redding, niet een wortel. In een soortgelijke gebeurtenis die in Matteüs 23:26 staat beschreven, vertelde Jezus de Farizeeën: "Gij blinde Farizeeër, reinig eerst de inhoud van de beker; dan zal hij ook van buiten rein worden". Ware Christelijkheid komt van binnenuit. Een goed hart zal de daden van iemand veranderen (Spr. 23:7; Matt. 12:34-35), maar de daden van iemand kunnen niet zijn hart veranderen.

Dit is de kern van het evangelie. Iedere belangrijke religie in de wereld legt een morele norm op, maar alleen het Christendom biedt redding aan door een Redder. Heiligheid op een andere manier voor te stellen dan als een gevolg van redding is het ontkennen van Jezus als onze Redder en het legt de last van redding op ons. Als iemand er onjuiste nadruk op legt om te proberen heiligheid en redding door zijn eigen daden te verkrijgen, kan dat deze persoon verdoemen.

³⁴ *Matt. 23:26 Gij blinde Farizeeër, reinig eerst de inhoud van de beker; dan zal hij ook van buiten rein worden.*

Opmerking 21 bij Matt. 23:26: Deze schriftgeleerden en Farizeeërs waren zich alleen maar bewust van uiterlijke daden en ze begrepen niet dat het om de gesteldheid van het hart gaat. Religie (de mens die probeert om God te benaderen) zal in dit opzicht altijd verschillen van Christendom (God die naar de mens komt). "De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de Here ziet het hart aan" (1 Sam. 16:7). Religie houdt zich alleen maar bezig met de daden van mensen omdat het een bediening is van mensen die vleselijk gezind zijn. Werkelijk Christendom gaat rechtstreeks naar iemands hart. Jezus zei dat als we de inhoud van de beker zouden reinigen (d.w.z. onze harten), de buitenkant dan ook rein zou zijn (d.w.z. onze daden). Als bij iemand het hart is veranderd, dan is het onmogelijk dat deze verandering dan niet zijn daden zal weerspiegelen (Spr. 23:7; Matt. 12:34).

Eén van de favoriete boodschappen van religie is dat als je maar op de goede manier handelt, jijzelf wel goed zult zijn. Niets is minder waar. Je moet wedergeboren zijn (Joh. 3:3-7). En als je wedergeboren bent, dan is heiligheid een nevenproduct en niet de manier om een relatie met God te hebben (Rom. 6:22).

³⁵ *Matt. 7:21 Niet een ieder, die tot Mij zegt: Here, Here, zal het Koninkrijk der hemelen binnengaan, maar wie doet de wil mijns Vaders, die in de hemelen is.*

Opmerking 55 bij Matt. 7:21: In deze verklaring maakt Jezus zeer duidelijk dat het de daders van Gods wil zijn die het Koninkrijk der hemelen zullen binnengaan, en niet degenen die er alleen maar met hun mond van getuigen. Ditzelfde principe wordt in veel andere tekstplaatsen uiteengezet en het gehele tweede hoofdstuk van de brief van Jakobus is aan dit onderwerp gewijd.

Er is echter een schijnbaar tegengestelde lering in het Woord, die net zo goed onderbouwd is (bijvoorbeeld: Gen. 15:6; Deut. 9:4-6; Matt. 9:11-13; Joh. 8:4-11; Rom. 3:22-24; 4:4-5,16; 5:2,8,17; 9:10-12; 10:3-13; 11:6; 1 Kor. 15:10; Gal. 3:1-3,7,9-12,21-26; Ef. 1:5-12; 2:8-9; Titus. 3:4-7) en die uiteenzet dat we gerechtvaardigd zijn door geloof in wat Jezus heeft gedaan, en niet door onze werken. Niemand van ons is goed genoeg (Rom. 3:23). De maatstaf van God is volmaaktheid (Jak. 2:10). Daarom hebben wij een Redder nodig (Rom. 8:3-4; Titus 3:4-7).

Beide leerstellingen zijn waar en in plaats van dat ze elkaar tegenspreken, vullen ze elkaar aan. Alleen door geloof zijn wij door genade gered (Ef. 2:8-9; Titus 3:4-7), maar reddend geloof staat nooit alleen (Jak. 2:26). Net zoals goud van andere metalen die erop lijken onderscheiden kan worden door de fysieke eigenschappen ervan te onderzoeken, zo kan oprecht geloof onderscheiden worden van uitingen van geloof door de vrucht ervan te onderzoeken.

Het is erg gevaarlijk om een definitief oordeel te vellen over iemands geestelijke toestand, omdat we er van de buitenkant naar kijken terwijl God naar het hart kijkt (1 Sam. 16:7). Maar ter wille van het doel om te onderscheiden of we gebruikt kunnen worden, kunnen we de daden van iemand gebruiken als een aanwijzing van zijn geestelijke toestand (zie opmerking 46 bij Matt. 7:1).

³⁶ *Matt. 25:40 En de Koning zal hun antwoorden en zeggen: Voorwaar, Ik zeg u, in zoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan.*

Opmerking 26 bij Matt. 25:40: Hoewel in de gelijkenissen van Matteüs 25 geloof nooit wordt genoemd, weten we dat er levend geloof bij betrokken is, omdat het enige verschil tussen de schapen en de bokken is wat ze wel of niet hebben gedaan. De Schrift maakt het overvloedig duidelijk dat we zullen doen wat we geloven (Ti. 1:16; Heb. 4:2,6,11; 11:7-8,17,28,30; Jak. 2:18,20,26; 1 Pet. 2:7-8).

Het is interessant om te zien dat de onrechtvaardigen het idee hadden dat de hongerigen, dorstigen, vreemdelingen, gevangenen, armen en zieken de minsten waren en van het minste belang waren voor het menselijk ras. Tot hun verrassing antwoordde de Heer "Ik zeg u, in zoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders (minste volgens de mensen) hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan." Het uitgangspunt van Christus is: "Wat je aan anderen hebt gedaan, doe je aan Mij. De manier waarop je anderen behandelt, op die manier behandel je Mij" (Spr. 19:17; Matt. 5:7; 6:14-15; 18:33-35; Hand. 9:4). Daarom zal er in het oordeel geen barmhartigheid zijn voor degenen die geen barmhartigheid hebben betoond. Maar als je barmhartigheid hebt betoond, dan roem je tegen het oordeel (Jak. 2:13).

Het is zoals Johannes Calvijn zei: Alleen geloof redt, maar reddend geloof komt nooit alleen.

³⁷ *Joh. 3:3 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien.*

Opmerking 2 bij Joh. 3:3: Om het Koninkrijk van God binnen te kunnen gaan is het essentieel om wederomgeboren te zijn (vers 5). Zoals Jezus aan Nicodemus uitlegde, is dit niet een tweede lichamelijke geboorte, maar juist een geestelijke geboorte. Door zonde werd onze geest dood voor God (gescheiden van God) (Rom. 3:23; 6:23; 7:9.11; Ef. 2:1,5). Net zoals we niet zelf onze lichamelijke geboorte veroorzaakten, kunnen we ook niet onze geestelijke geboorte zelf voortbrengen. We zijn totaal niet bij machte om onszelf te redden (Jer. 13:23; Rom. 3:10-12; 8:7-8; Ef. 2:3) en daarom hebben wij een Redder nodig (Titus 1:4; 2:13; 3:4-5). Als we alleen maar in de Here Jezus Christus geloven zijn we gered (Hand. 16:31). Geloof is de enige voorwaarde (Rom. 3:28; 10:6-9). Alleen geloof redt. Reddend geloof staat echter niet alleen. In Jak. 2:17-18 staat: "geloof, indien het niet met werken gepaard gaat, is, op zichzelf genomen, dood ... toon mij dan uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken." Redding is geen reformatie, maar juist een vernieuwing, een nieuwe geboorte, een nieuwe schepping (2 Kor. 5:17), die alleen maar tot stand kan worden gebracht door een creatief wonder van de Heilige Geest (Joh. 1:13; 3:5).

³⁸ Gen. 12:3 Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken, en met u zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.

Gen. 17:4-5 Wat Mij aangaat, zie, mijn verbond is met u, en gij zult de vader van een menigte volken worden; en gij zult niet meer Abram genoemd worden, maar uw naam zal zijn Abraham, omdat Ik u tot een vader van een menigte volken gesteld heb.

³⁹ Rom. 4:13 Statenvertaling: Want de belofte *is* niet door de wet aan Abraham of zijn **zaad *geschied***, namelijk, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door de rechtvaardigheid des geloofs.

⁴⁰ Gal. 3:7 Gij bemerkt dus, dat zij die uit het geloof zijn, kinderen van Abraham zijn.

⁴¹ Rom. 11:6 Indien het nu door genade is, dan is het niet meer uit werken; anders is de genade geen genade meer.

⁴² Gal. 5:4 Gij zijt los van Christus, als gij door de wet gerechtigheid verwacht; buiten de genade staat gij.

⁴³ *Joh. 3:36 Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven; doch wie aan de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.*

Opmerking 4 bij Joh. 3:36: In de toekomstige tijd zal God Zijn toorn over de hele aarde uitstorten (voorbeelden: Openb. 6:17; 11:18; 14:19; 15:1,7; 16:1,19; en 19:15). In deze tijd is Jezus echter niet gekomen om de mensen te veroordelen maar om ze genade en waarheid te brengen (Joh. 1:14; 3:17). Degenen die niet in de Zoon geloven zijn op dit ogenblik onder de toorn van de Oudtestamentische wet (Joh. 5:45; Rom. 4:15; Gal. 3:10) en tenzij zij zich bekeren zullen ze voor eeuwig lijden onder de toorn van God (Rom. 2:6-9; Openb. 20:13-15).

⁴⁴ *Rom. 5:13 want reeds vóór de wet was er zonde in de wereld. Maar zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is.*

Opmerking 2 bij Romeinen 5:13: In vers 12 vergelijkt Paulus de toegerekende rechtvaardigheid met de toegerekende zonde. Hij onderbreekt deze gedachte even en legt in de verzen 13-17 uit hoe God met de zondige natuur van de mens omging van de tijd van Adam tot de tijd van de wet van Mozes. De verzen 12 en 18 kunnen dus achter elkaar gelezen worden om het punt dat Paulus maakt te begrijpen, maar ondertussen wordt dus in als het ware tussen haakjes geplaatste verzen heel belangrijke informatie gegeven.

Paulus zei dat tot de tijd dat de wet werd gegeven de zonde niet aan de mensen werd toegerekend. Zoals in opmerking 6 bij Romeinen 4:3 wordt uitgelegd, is het meest gebruikte Griekse woord voor toerekenen "logizomai" wat een boekhoudkundige term is en betekent dat God de zonden van de mensen niet in een soort van grootboek bijhoudt. In dit geval wordt een ander Grieks woord gebruikt, nl. "ellogao", dat slechts één andere keer wordt gebruikt in het Nieuwe Testament, nl. in Filemon 18, maar het heeft praktische dezelfde betekenis. Dit is een radicale verklaring.

De meeste mensen hebben de manier waarop God met de mens omging na de zonde van Adam opgevat als een directe verwerping en verbanning uit Zijn aanwezigheid. Met andere woorden, een directe toerekening van de zonden aan de mens. Paulus zegt hier echter precies het tegenovergestelde. God rekende de mensen hun zonde niet toe tot de tijd dat de wet van Mozes werd gegeven.

Met dit in ons achterhoofd zou het de manier moeten veranderen waarop we denken over Gods omgang met de mens tussen de zondeval en het geven van de wet. Adam en Eva werden niet uit de Hof van Eden verdreven omdat God ze niet meer in Zijn aanwezigheid kon verdragen. De manier waarop God met Adam en Eva en hun kinderen omging (Genesis 4) bewijst dat Zijn aanwezigheid nog steeds bij hen was. De reden dat Hij hen uit de Hof van Eden verdreef wordt duidelijk gezegd in Genesis 3:22-23. Het was om hen te weerhouden om van de boom des levens te eten waardoor ze voor eeuwig zouden leven.

In plaats van een bestraffende maatregel was het eigenlijk een daad van genade. Het zou verschrikkelijk zijn geweest voor de mens om voor eeuwig in een zondig lichaam te moeten leven, onderworpen aan alle emoties en ziekten die zonde met zich meebrengt. God had een beter plan door Jezus.

In overeenstemming met wat Paulus hier onthult, was God genadig voor de eerste moordenaar (Gen. 4:9-15). Hij ging zelfs zover om een teken op zijn voorhoofd te plaatsen en wraak te beloven als iemand hem zou proberen te doden. In tegenstelling daarmee werd, toen de wet eenmaal was gegeven, werd de eerste man die het voorschrift van de sabbat brak doodgestenigd, omdat hij een paar takjes opraapte. Dat schijnt niet in verhouding met elkaar te staan. Maar het antwoord is dat voor de tijd van de wet God de mensen hun zonde niet toerekende zoals Hij dat wel deed nadat de wet was gegeven.

Het lijkt erop dat de verwoesting van Sodom en Gomorra en de zondvloed van Noach twee opmerkelijke uitzonderingen waren. In feite waren dit geen uitzonderingen. Hoewel deze twee oordeelsdaden een straf waren voor de individuele mensen die dit oordeel ondergingen, waren ze eigenlijk een daad van genade voor het gehele menselijke ras. Net zoals een ledemaat of een orgaan soms moet worden opgeofferd om een leven te redden, zo moest God deze zondaars verwoesten om door te kunnen gaan met Zijn genade voor het menselijk ras. De mensen in de dagen van Noach en de inwoners van Sodom en Gomorra waren zo verdorven dat ze als een kankergezwell waren dat gedood moest worden.

De eerste 2.000 jaren nadat de mens in zonde was gevallen (ongeveer de tijd tussen de zondeval en het geven van de wet) rekende God de mens zijn zonden dus niet toe. Daarom werd Abram niet gedood omdat hij zijn halfzuster huwde en werd Jakob niet gedood toen hij de zuster van zijn vrouw huwde (zie opmerking 3 bij Rom. 4:15).

We kunnen daarom zien dat Gods eerste reactie op de zonde van de mens genade was en niet oordeel. Het was meer dan 2.000 jaar later dat God de mens zijn zonde ging toerekenen en volgens Galaten 3:19-23, 24 was dat slechts tijdelijk om met de zonde om te gaan totdat Jezus zou komen. Door Jezus is God wederom de wereld met Zichzelf verzoenende en rekent hij de mens zijn zonde niet toe (2 Kor. 5:19).

⁴⁵ Lev. 18:18 Gij zult geen vrouw nemen als bijvrouw naast haar zuster om haar schaamte te ontbloten nevens haar, tijdens haar leven.

⁴⁶ Rom. 7:9 *Ik heb eertijds geleefd zonder wet; toen echter het gebod kwam, begon de zonde te leven, maar ik begon te sterven,*

Opmerking 3 bij Romeinen 7:9: Paulus verklaart hier dat er een tijd in zijn leven was dat hij (in zijn ziel, emotioneel en als persoonlijkheid) niet van God was gescheiden. Dit was voordat het gebod kwam. Maar de wet van God werd duizenden jaren voordat Paulus was geboren gegeven. Wat betekent dit dus?

Waar Paulus spreekt van de tijd dat het gebod, of de wet kwam, spreekt hij van de tijd in het leven van iedere persoon waarop deze inziet dat hij het gebod van God overtreedt. Een kind kan misschien weten dat hem is verteld dat hij bepaalde dingen niet mag doen en als hij het wel doet, hij gestraft zal worden. Er komt echter een tijd dat het kind beseft dat hij niet ongehoorzaam is aan alleen maar moeder of vader of aan de maatschappij, maar dat het ongehoorzaamheid aan God is. Dat is de tijd dat het gebod komt en vanaf die tijd rekent God die persoon zijn zonde toe. Voor die tijd wordt de zondige natuur van die persoon hem niet toegerekend (zie opmerking 2 bij Rom. 5:13) en kan hij gemeenschap hebben met God.

Merk op dat Paulus zei "toen echter het gebod kwam, begon de zonde te leven". Hij zei niet dat de zonde toen pas kwam. Je kunt niet iets opwekken dat al niet bestond. De zondige natuur bestaat al in ieder mens als hij geboren wordt (zie opmerkingen 1 en 4 bij Rom. 5:15), maar totdat het gebod komt, is die natuur dood (vers 8). Dat betekent niet dat die natuur niet werkt. Wij weten uit ervaring dat zeer jonge kinderen al een goed werkende zondige natuur kunnen hebben. Maar God rekent ons die zonde niet toe tot de tijd dat ieder persoon willens en wetens Gods gebod overtreedt.

Daarom kunnen kinderen van God ontvangen voordat ze zelfs maar wedergeboren zijn en vanwege deze redenering gaan kleine kinderen die sterven naar de hemel. Tot de tijd, die Paulus "toen het gebod kwam" noemt en die door velen "de leeftijd van onderscheid" wordt genoemd, bestaat de zondige natuur wel, maar God rekent die zonde niet toe. Daarom dragen ze niet Gods oordeel over die zonde. Maar als de tijd van het gebod eenmaal is gekomen, dan wordt de toorn van God over die zonde vrijgezet (zie opmerking 3 bij Rom. 4:15), en tenzij zij Jezus als hun Redder ontvangen, zullen ze de eeuwige straf van God moeten ondergaan (zie opmerking 4 bij Marc. 3:29).

Het is onmogelijk om een bepaalde leeftijd te plaatsen bij de tijd waarop dit onderscheid bij kinderen voorkomt. Het varieert van persoon tot persoon en voor sommigen, zoals in gevallen van achterlijkheid, is het mogelijk dat deze leeftijd van onderscheid nooit wordt bereikt. We kunnen er echter zeker van zijn dat onze alwetende God rechtvaardig zal zijn in Zijn oordeel over iedere persoon.

Opmerking 4 bij Romeinen 7:9: Iedere individuele persoon is geboren met een natuur die dood is door overtredingen en zonde (Ef. 2:1-3), maar totdat hij begrijpt dat hij rekenschap aan God is verschuldigd, wordt de zonde hem niet toegerekend. Tot die tijd zijn mensen levend in die zin dat ze met God kunnen communiceren zonder de barrière van zonde. Maar als het gebod eenmaal is gekomen en de zonde wordt toegerekend, is er een scheiding (of dood) van God die alleen maar hersteld kan worden door de nieuwe geboorte (zie opmerking 2 bij Joh. 3:3) door geloof in Jezus.

⁴⁷ Rom. 6:14 Immers, de zonde zal over u geen heerschappij voeren, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade.

⁴⁸ Rom. 4:16 SV Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij; opdat de belofte vast zij al het **zaad**, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof van Abraham is, die een vader is van ons allen;

⁴⁹ *Joh. 8:33 (SV) Zij antwoordden Hem: Wij zijn Abrahams zaad, en hebben nooit iemand gediend; hoe zegt Gij dan: Gij zult vrij worden?*

Opmerking 10 bij Joh. 8:33: De Joden waren directe afstammelingen van Abraham. Maar zoals met zoveel Bijbelse waarheden het geval is, zat er veel meer aan het verbond van Abraham vast dan wat je op het eerste gezicht zou kunnen denken. Eerlijk gezegd behoorden deze Joden niet werkelijk tot de geestelijke kinderen van Abraham.

In Galaten 3:16 en 29 maakte de Heilige Geest door de apostel Paulus bekend dat Gods verbond was met Abraham en zijn "zaad" (enkelvoud) of afstameling, welke Christus was. Niemand kan ooit door natuurlijke geboorte een erfgenaam worden van Gods beloften. Voordat Jezus Zichzelf gaf als een zoenoffer voor onze zonden, waren de heiligen van het Oude Testament gerechtvaardigd door geloof in Gods beloften over de Messias die nog moest komen. Na de dood en opstanding van Jezus worden de heiligen van het Nieuwe Testament gerechtvaardigd door geloof in wat Jezus al heeft gedaan. Niemand is ooit gered omdat zijn ouders dat ook waren.

Volgens de definitie van het Nieuwe Testament is een ware Jood iemand die het geloof van Abraham heeft (Rom. 4:16). "Want niet hij is een Jood, die het uiterlijk is, en niet dát is besnijdenis, wat uiterlijk, aan het vlees, geschiedt, maar hij is een Jood, die het in het verborgen is, en de (ware) besnijdenis is die van het hart, naar de Geest, niet naar de letter." (Rom. 2:28-29). Degenen die in Gods Zoon geloven zijn de ware Joden (Rom. 9:6-8). Degenen die de Zoon van God verwerpen zijn gescheiden van God (Jes. 59:1-2), ongeacht hun nationaliteit. Ze moeten wedergeboren worden (Joh. 3:7).

⁵⁰ *Joh. 8:37 (SV) Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt; maar gij zoekt Mij te doden; want Mijn woord heeft in u geen plaats.*

Opmerking 14 bij Joh. 8:37: In dit vers erkende Jezus de nationaliteit van de Joden, maar zoals in opmerking 10 bij Joh. 8:33 uitgelegd, was een Jood zijn in de eerste plaats een geestelijke zaak wat te maken had met het geloof van Abraham, waar deze Joden allang van waren afgeweken. Jezus zei dat ze de duivel tot vader hadden (Joh. 8:44), waarmee Hij liet zien dat God (Jezus) naar het hart kijkt terwijl de mens (deze Farizeeën) naar het uiterlijk keken (1 Sam. 16:7).

⁵¹ *Joh. 8:41 Gij doet de werken van uw vader. Zij zeiden tot Hem: Wij zijn niet uit hoererij geboren, wij hebben één Vader, (namelijk) God.*

Opmerking 16 bij Joh. 8:41: Deze Joden begonnen door de verklaringen van Jezus eindelijk in te zien dat een Jood te zijn meer is dan een fysieke afstameling van Abraham te zijn, en zij namen daar aanstoot aan. In hun poging om zich geestelijk als een Jood te kunnen kwalificeren deden zij precies hetzelfde als waar ze Jezus voor hadden willen doden. Ze zeiden namelijk dat God hun Vader was (zie Joh. 5:17-18). Jezus, in Zijn wijsheid, "maakte de wijsheid der wereld tot dwaasheid" (1 Kor. 1:20).

⁵² Rom. 2:28-29 Want niet hij is een Jood, die het uiterlijk is, en niet dát is besnijdenis, wat uiterlijk, aan het vlees, geschiedt, maar hij is een Jood, die het in het verborgen is, en de (ware) besnijdenis is die van het hart, naar de Geest, niet naar de letter. Dan komt zijn lof niet van mensen, maar van God.

⁵³ Gen. 17:5 en gij zult niet meer Abram genoemd worden, maar uw naam zal zijn Abraham, omdat Ik u tot een vader van een menigte volken gesteld heb.

⁵⁴ Gen. 1:3 En God zeide: Er zij licht; en er was licht.

Gen. 1:14-19 En God zeide: Dat er lichten zijn aan het uitpansel des hemels om scheiding te maken tussen de dag en de nacht, en dat zij dienen tot aanwijzing zowel van vaste tijden als van dagen en jaren; en dat zij tot lichten zijn aan het uitpansel des hemels om licht te geven op de aarde; en het was also. En God maakte de beide grote lichten, het grootste licht tot heerschappij over de dag, en het kleinere licht tot heerschappij over de nacht, benevens de sterren. En God stelde ze aan het uitpansel des hemels om licht te geven op de aarde, en om te heersen over de dag en over de nacht, en om het licht en de duisternis te scheiden. En God zag, dat het goed was. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de vierde dag.

⁵⁵ Spr. 18:20-21 Van de vrucht van iemands mond wordt zijn binnenste verzadigd; hij verzadigt zich van de opbrengst van zijn lippen. Dood en leven zijn in de macht der tong, wie aan haar toegeeft, zal haar vrucht

eten.

⁵⁶ *Marc. 11:14 En Hij antwoordde en zeide tot hem: Nooit ete meer iemand vrucht van u in eeuwigheid! En zijn discipelen hoorden het.*

Opmerking 4 bij Marc. 11:14: Jezus liet niet alleen de bomen tot Hem spreken, maar Hij sprak tot de bomen. Jezus moedigde ons ook aan om tot bergen te spreken (Marc. 11:23) of wat je probleem ook maar mag zijn. Wat voor goeds kan het doen om tot een boom of een levenloos voorwerp te spreken?

God schiep de hemelen en de aarde en alles wat in en op de aarde is door Zijn woord (Heb. 11:3). De hele schepping was door woorden gemaakt en reageerde daarop. Onze woorden, als ze in geloof worden gesproken, zetten ofwel leven, ofwel dood vrij (Spr. 18:21) en zullen mensen, dingen en omstandigheden beïnvloeden. We kunnen de kracht die in geloof is door onze woorden vrijzetten, zoals Jezus aan Zijn discipelen uitlegde (zie opmerking 4 bij Marc. 11:23).

⁵⁷ *Marc. 11:23 Voorwaar, Ik zeg u, wie tot deze berg zou zeggen, hef u op en werp u in de zee, en in zijn hart niet zou twijfelen, maar geloven, dat hetgeen hij zegt geschiedt, het zal hem geschieden.*

Opmerking 4 bij Marc 11:23: Zoals in opmerking 4 bij Marcus 1:42 wordt uitgelegd, wordt geloof vrijgezet door woorden te spreken. Merk op dat in dit ene vers het woord “zeggen” drie keer wordt benadrukt en de Heer draagt ons op om te geloven dat wat wij zeggen zal gebeuren. We moeten geloven in de kracht van onze woorden.

Als we nalaten om in de kracht van onze woorden te geloven, zullen we deze wet van God niet in werking kunnen zetten. In het laatste deel van dit vers staat dat hem zal geschieden hetgeen hij zegt. Als we deze aanwijzing ontvangen en woorden in geloof gaan spreken die overeen komen met Gods Woord, dan zullen we de positieve resultaten hebben die daar het gevolg van zijn. Maar als we deze les weigeren en doorgaan met het spreken van woorden van twijfel, zullen we die woorden uiteindelijk geloven en de negatieve dingen hebben die deze woorden voortbrengen.

Zoals in Matteüs 12:36-37 staat, telt ieder woord. Er bestaan geen “ijdele” woorden die noch voor, noch tegen ons werken. Dood of leven zijn in de kracht van ieder woord dat we spreken (Spr. 18:21). Onze woorden kunnen ons krachtigste wapen tegen de duivel zijn, of ze kunnen de valstrik van de duivel worden (Spr. 6:2). Geloofvervulde woorden kunnen bergen verzetten.

⁵⁸ 1 Kor. 13:13 Zo blijven dan: Geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de meeste van deze is de liefde.

⁵⁹ *Matt. 14:29 En Hij zeide: Kom! En Petrus ging uit het schip en liep over het water en ging naar Jezus.*

Opmerking 4 bij Matt. 14:29: Dit ene woord “Kom” werd gesproken door de Ene die alle dingen maakte (Joh. 1:3) en er zat net zoveel kracht in dit woord als in de woorden die bij de schepping waren gesproken. Dit is waar de kracht vandaan kwam waardoor Petrus op het water kon lopen. Evenzo heeft ieder woord dat door God tot ons wordt gesproken de zalving en kracht in zich die nodig zijn om dat woord te vervullen als we het vrijzetten door het te geloven en ernaar te handelen.

Ondanks alle kritiek die in deze gebeurtenis op Petrus werd afgevuurd, liep hij inderdaad op het water. Er waren nog elf andere discipelen in de boot en hoewel ze Jezus duidelijk zagen en zagen dat Petrus op het water liep, deden ze nog steeds niet mee. Eén van de belangrijkste stappen om een wonder van God te ontvangen is om de veiligheid van je natuurlijke bronnen te verlaten (stap uit je boot) en jezelf in een positie te plaatsen waar er wel een wonder van God moet gebeuren om je staande te kunnen houden. Bij God is geen aanzien des persoons (Rom. 2:11). Iedere discipel had op het water kunnen lopen als ze het zouden hebben gevraagd en uit de boot zouden zijn gestapt.

⁶⁰ Rom. 8:6 Want de gezindheid van het vlees is de dood, maar de gezindheid van de Geest is leven en vrede.

⁶¹ Rom. 4:19 KJV: And being not weak in faith, he considered not his own body now dead, when he was about an hundred years old, neither yet the deadness of Sara's womb.

⁶² *Matt. 17:20 (SV) En Jezus zeide tot hen: Om uw ongeloof; want voorwaar zeg Ik u: Zo gij een geloof hadt als een mosterdzaad, gij zoudt tot deze berg zeggen: Ga heen van hier daarheen, en hij zal heengaan; en niets zal u onmogelijk zijn.*

Opmerking 3 bij Matt. 17:20: Jezus zei niet dat de reden dat deze discipelen deze demon niet konden uitdrijven was omdat ze geen geloof hadden, maar omdat ze ongeloof hadden. Het is juist zo dat Jezus verklaart dat een heel klein beetje geloof (een mosterdzaad) voldoende is om een berg te verplaatsen, als er tenminste geen ongeloof aanwezig is om het te verhinderen.

De meeste mensen hebben het idee dat je ofwel geloof, ofwel ongeloof hebt en dat je niet beide tegelijkertijd kunt hebben. Jezus vertelde echter aan Jairus om alleen maar te geloven (Luc. 8:50) waarmee hij suggereerde dat geloof en vrees tegelijk in ons kunnen werken. Dat is ook de reden dat Jakobus ons

adviseert om niet innerlijk verdeeld te zijn (Jak. 1:5-8). We kunnen in geloof denken en toch tegelijkertijd gedachten van ongeloof hebben.

Zoals in opmerking 1 bij Matteüs 17:19 wordt uitgelegd, hadden deze discipelen het geloof om deze demon uit te drijven, en dat geloof oefenden ze ook uit, maar ze zagen niet hetzelfde resultaat dat ze eerder hadden gezien. Daarom waren ze bezorgd en vroegen ze aan Jezus wat het probleem was. Ze zouden het niet hebben gevraagd als ze het niet hadden geloofd. Ze hadden geloof – hetzelfde geloof dat zoveel andere bevrijdingen tot stand had gebracht. Het probleem was niet hun geloof, maar juist hun ongeloof.

Iedere gelovige is "de mate van geloof" gegeven, maar ons ongeloof kan dat ontkrachten. Je kunt een stel paarden voor een zwaar gewicht spannen en de paarden dat gewicht laten trekken. Het gewicht zal dan bewegen. Maar als je een gelijkwaardig stel paarden voor hetzelfde gewicht spant en ze tegelijkertijd in de tegenovergestelde richting laat trekken, zal, hoewel er grote krachten vrijkomen, dat gewicht niet bewegen. Evenzo vormt ongeloof een tegengewicht van ons geloof. Als we het ongeloof zouden verwijderen, dan zal een geloof als een mosterdzaad genoeg zijn om onze problemen te verplaatsen.

In plaats van dat we proberen grote hoeveelheden geloof op te bouwen om onze angsten en ongeloof te overwinnen, is een eenvoudiger methode om onze angsten te verwijderen door hun bron af te snijden. Dan zal ons eenvoudig kinderlijk geloof dat overblijft de klus klaren. Er is niet een groot geloof voor nodig, alleen maar een puur geloof.

Degenen die een hoog niveau van ongeloof in hun leven toelaten zullen nooit in staat zijn om hun geloof groot genoeg te bouwen om de negatieve kracht van hun ongeloof te overwinnen. De enige manier waarop ze dan kunnen ontvangen is als anderen hun geloof met dat van hen mengen, of als ze gebruik maken van de bovennatuurlijke bedieningsgave van iemand anders, zoals de gave van geloof (1 Kor. 12:9). Het beste wat God voor ons heeft is als we rechtstreeks van Hem ontvangen. We zullen daar alleen maar in kunnen slagen als we niet alleen ons geloof opbouwen, maar ook onze twijfels vernietigen (zie opmerking 10 over Een verhard hart, bij Marc. 6:52).

⁶³ Gen. 12:1-4 De HERE nu zeide tot Abram: Ga uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis naar het land, dat Ik u wijzen zal; k zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken, en gij zult tot een zegen zijn. k zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken, en met u zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden. Toen ging Abram, zoals de HERE tot hem gesproken had, en Lot ging met hem; en Abram was vijfenzeventig jaar oud, toen hij uit Haran trok.

⁶⁴ Gen. 17:1-2 Toen Abram negenennegentig jaar oud was, verscheen de HERE aan Abram en zeide tot hem: Ik ben God, de Almachtige, wandel voor mijn aangezicht, en wees onberispelijk; Ik zal mijn verbond tussen Mij en u stellen, en u uitermate talrijk maken.

Gen. 17:17 Toen wierp Abraham zich op zijn aangezicht, lachte en zeide bij zichzelf: Zal dan aan een honderdjarige een kind geboren worden, en zal Sara, een negentigjarige, baren?

⁶⁵ Rom. 8:6 Want de gezindheid van het vlees is de dood, maar de gezindheid van de Geest is leven en vrede.

Rom. 10:17 Zo is dan het geloof uit het horen, en het horen door het woord van Christus.

⁶⁶ *Matt. 21:16 en zij zeiden tot Hem: Hoort Gij wat dezen zeggen? Jezus zeide tot hen: Ja; hebt gij nooit gelezen: Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt Gij lof bereid?*

Opmerking 3 bij Matt. 21:16: Jezus haalt een tekst uit Psalm 8:3 aan. Door het citaat van Jezus te vergelijken met de werkelijke tekst uit Psalm 8:3 kunnen we zien dat Jezus het woord "sterkte" verving door "lof". Daarom geeft de tekst een commentaar op zichzelf en stelt het lofprijs gelijk aan sterkte.

Merk ook op dat Psalm 8:3 verder gaat door te zeggen dat lofprijs of sterkte vanwege de vijanden van God is, opdat de vijand en de wraakgierige verstommen. Dus door deze teksten met elkaar te vergelijken kunnen we zien dat lofprijs sterkte is en dat het is bedoeld in de geestelijke strijd om satan, onze vijand, de mond te snoeren. Satan kan ware lofprijs aan God niet uitstaan (zie opmerking 4 bij Matt. 4:9).

⁶⁷ *Marc. 6:52 want zij waren bij de broden niet tot inzicht gekomen, maar hun hart was verhard.*

Opmerking 10 bij Marcus 6:52: Meestal denken we bij iemand met een verhard hart aan een persoon die op een verschrikkelijke manier tegen God rebelleert. Hoewel het waar is dat zo'n persoon ook inderdaad een verhard hart heeft, gaat het er in dit geval om dat de discipelen verharde harten hadden, omdat ze "innerlijk bovenmate ontsteld waren" (vers 51) en "verbijsterd waren" (vers 50) om Jezus op het water te zien lopen. Het woord "verhard" dat hier gebruikt wordt, betekent "gevoelloos, koppig of onbuigzaam, of ongevoelig voor". De discipelen haatten God niet, maar ze waren zo ontvankelijk geworden voor de natuurlijke wereld en de beperkingen daarvan dat ze overweldigd werden toen ze Jezus deze wetten zagen overtreden. Daarom hadden ze een verhard hart (zie opmerking 3 bij Marcus 8:17).

We zien dus dat in dit geval een verhard hart betekent dat je gevoeliger bent voor of meer gedomineerd wordt door het natuurlijke denken dan door het bovennatuurlijke denken. Als we deze Bijbelse definitie van

een verhard hart gebruiken, dan hebben we allemaal gebieden waarin we verhard (of ongevoelig) zijn voor God (zie opmerking 3 bij Marcus 8:17 voor de kenmerken van een verhard hart).

Onze harten worden verhard (ongevoelig) als we op andere dingen letten dan op God en Zijn wegen (als we daarover nadenken, bestuderen, overpeinzen of mediteren). In dit geval dachten de discipelen niet aan zondige dingen zoals moord, overspel, diefstal, enz. Hun gedachten werden volkomen in beslag genomen door de storm en hoe ze hun leven konden redden. Ze waren echter bezig met de natuurlijke methoden van bevrijding. Ze hadden moeten denken aan een wonderbaarlijke bevrijding, omdat ze uit gehoorzaamheid aan het bevel van Jezus de zee waren opgegaan.

Als ze waren blijven denken aan het wonder dat ze even daarvoor Jezus hadden zien doen (de wonderbare spijziging), dan zouden ze niet zo verbaasd zijn geweest om te zien dat Jezus op het water naar hen toe liep. Tenslotte had Hij hen opgedragen om in het schip te gaan (zie opmerking 1 bij Matt. 14:22) en daarom was hij verantwoordelijk voor hen. Hij was ook maar een klein eindje van hen vandaan en Hij bevond zich in dezelfde storm, dus ze hadden kunnen weten dat Hij bekend was met hun situatie. Ze hadden kunnen verwachten dat Jezus zou komen om ze te redden, zelfs als Hij daarvoor op het water had moeten lopen. Want iemand die vijfduizend mannen van voedsel kon voorzien (de vrouwen en kinderen nog niet eens meegerekend) met vijf broden en twee vissen en daarbij ook nog meer overhield toen Hij klaar was dan toen Hij begon, kon zeker ook wel op het water lopen.

Maar hun verharde harten verhinderde hen om de geestelijke waarheden te zien (Marcus 8:17-18 en zie opmerking 3 bij Marcus 8:17) en hield hen gedomineerd door slechts het natuurlijke denken, wat volkomen ontoereikend was om hun probleem op te lossen. Dit is de reden waarom tegenwoordig mensen die weten wat het Woord zegt het nog steeds niet in hun leven zien werken. Ze zijn gevoeliger voor angst en twijfel dan voor de waarheden van het Woord van God, eenvoudigweg omdat ze meer hebben gedacht aan dingen die angst en twijfel met zich meebrengen.

We kunnen deze wetten over het verharderen van onze hart nemen en ze op een positieve manier gebruiken. We kunnen eigenlijk onze harten verharderen voor twijfel door het Woord van God te overdenken. Het is een denkbaar en bereikbaar doel om net zo gevoelig voor God en het geloof te worden als we voor satan en twijfel zijn geweest.

⁶⁸ Jer. 32:17 Ach, Here HERE, zie, Gij hebt de hemel en de aarde gemaakt door uw grote kracht en uw uitgestrekte arm; niets zou te wonderlijk zijn voor U,

Jer. 32:27 Zie, Ik, de HERE, ben de God van al wat leeft; zou voor Mij iets te wonderlijk zijn?

⁶⁹ Rom. 2:11 Want er is geen aanzien des persoons bij God.